

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ :	Φυσική /Γ' λυκείου προετοιμασία
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	5/1/2026

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή έκφραση.

A1. Δύο σφαίρες Σ_1 και Σ_2 με ίσες μάζες, μία εκ των οποίων είναι ακίνητη, συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά. Το ποσοστό της μεταβιβαζόμενης ενέργειας από τη σφαίρα που κινείται στην αρχικά ακίνητη σφαίρα είναι

- α. 60%   **β. 100%**   γ. 40%   δ. 0%

Μονάδες 5

A2. Σε μια ελαστική κρούση δύο σωμάτων

- α. όλη η κινητική ενέργεια μετατρέπεται σε θερμική.
β. η ορμή κάθε σώματος παραμένει σταθερή.

γ. η κινητική ενέργεια του συστήματος παραμένει σταθερή.

δ. η κινητική ενέργεια του συστήματος αυξάνεται

Μονάδες 5

A3. Σώμα μάζας m κινείται οριζόντια με ταχύτητα μέτρου u . Στην πορεία συγκρούεται μετωπικά με άλλο σώμα και επιστρέφει κινούμενο με ταχύτητα μέτρου $3u$. Το μέτρο της μεταβολής της ορμής του είναι

- α. 0   **β. $4mu$**   γ. $2mu$ δ. $3mu$

Μονάδες 5

A4. Βλήμα μάζας m κινείται οριζόντια με ταχύτητα μέτρου u και σφηνώνεται σε ακίνητο σώμα μάζας $7m$. Το μέτρο της ταχύτητας του βλήματος αμέσως μετά την κρούση είναι:

- α. $\frac{2u}{3}$ β. $\frac{u}{4}$ **γ. $\frac{u}{8}$**   δ. $\frac{u}{7}$

Μονάδες 5

A5. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Έκκεντρη ονομάζεται η κρούση στην οποία οι ταχύτητες των κέντρων μάζας των σωμάτων που συγκρούονται είναι κάθετες. **Λ**

β. Σώμα Α συγκρούεται ελαστικά και κεντρικά με ακίνητο αρχικά σώμα Β που έχει την ίδια μάζα με το Α. Τότε η ταχύτητα του Α σώματος μετά την κρούση θα είναι μηδενική. **Σ**

γ. Σε κάθε κρούση ισχύει η αρχή διατήρησης της ενέργειας. **Σ**

δ. Όταν μια σφαίρα μικρής μάζας προσκρούει ελαστικά και κάθετα στην επιφάνεια ενός τοίχου, ανακλάται με ταχύτητα ίδιου μέτρου και αντίθετης φοράς από αυτή που είχε πριν από την κρούση. **Σ**

ε. Κρούση στο μικρόκοσμο ονομάζεται το φαινόμενο στο οποίο τα «συγκρούόμενα» σωματίδια αλληλεπιδρούν με σχετικά μεγάλες δυνάμεις για πολύ μικρό χρονικό διάστημα. **Σ**

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B1. Σώμα μάζας m_A κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο με ταχύτητα μέτρου v_A και συγκρούεται κεντρικά και πλαστικά με ακίνητο σώμα μάζας $m_B = 2m_A$. Η μεταβολή της κινητικής ενέργειας του συστήματος των δύο σωμάτων, η οποία παρατηρήθηκε κατά την κρούση, είναι:

α. $\Delta K = -\frac{m_A v_A^2}{6}$

β. $\Delta K = -\frac{m_A v_A^2}{3}$

γ. $\Delta K = -\frac{2m_A v_A^2}{3}$

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σωστή απάντηση η β.

Για την κρούση εφαρμόζουμε Α.Δ.Ο: $P_{ολ,αρχ} = P_{ολ,τελ} \Rightarrow m_A \cdot v_A = (m_A + m_B) \cdot v_K \Rightarrow m_A \cdot v_A = 3m_A \cdot v_K \Rightarrow v_K = \frac{v_A}{3}$. Άρα $\Delta K = K_{τελ} - K_{αρχ} = \frac{1}{2} 3m_A \frac{v_A^2}{9} - \frac{1}{2} m_A v_A^2 \Rightarrow \Delta K = -\frac{m_A v_A^2}{3}$

B2. Σφαίρα μάζας m_1 προσπίπτει με ταχύτητα v_1 σε ακίνητη σφαίρα μάζας m_2 , με την οποία συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά. Μετά την κρούση η σφαίρα μάζας m_1 γυρίζει πίσω με ταχύτητα μέτρου ίσου με το $\frac{1}{5}$ της αρχικής της τιμής. Για το λόγο των μαζών ισχύει:

α. $\frac{m_1}{m_2} = \frac{3}{2}$

β. $\frac{m_1}{m_2} = \frac{2}{3}$

γ. $\frac{m_1}{m_2} = \frac{1}{3}$

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σωστή απάντηση η β.

Αφού η κρούση είναι ελαστική με χρήση των τύπων προκύπτει:

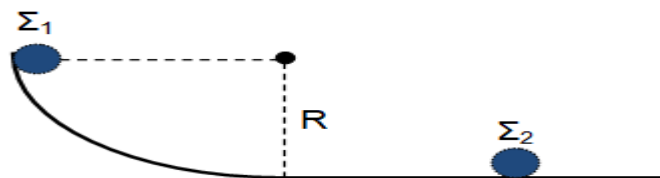
$$v_1' = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} \cdot v_1 \Rightarrow -\frac{v_1}{5} = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} \cdot v_1 \Rightarrow -m_1 - m_2 = 5m_1 - 5m_2 \Rightarrow \frac{m_1}{m_2} = \frac{2}{3}$$

B3. Σώμα Σ_1 μάζας m_1 αφήνεται από την κορυφή λείου τεταρτοκύκλιου ακτίνας R και φτάνοντας στη βάση του συνεχίζει να κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο όπου συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητο σώμα Σ_2 μάζας $m_2 = m_1$. Αν η επιτάχυνση της βαρύτητας είναι g , τότε η ταχύτητα του σώματος m_2 μετά την κρούση είναι:

α. $v_2' = \sqrt{2gR}$

β. $v_2' = 0$

γ. $v_2' = \sqrt{gR}$

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

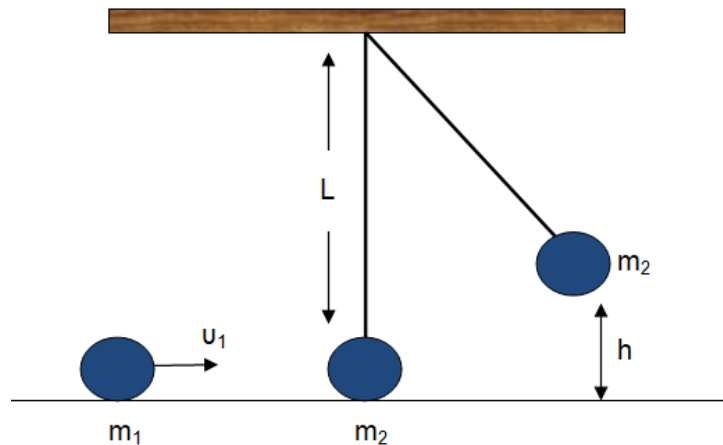
Σωστή απάντηση η α.

ΑΔΜΕ για το σώμα Σ_1 : $m_1 g R + 0 = 0 + \frac{1}{2} m_1 v_1^2$ ή $v_1 = \sqrt{2gR}$

Κρούση κεντρική, ελαστική με ίσες μάζες. Γίνεται ανταλλαγή ταχυτήτων,

άρα $v_2' = v_1 = \sqrt{2gR}$

ΘΕΜΑ Γ

Το σώμα Σ_2 μάζας $m_2=0,2\text{kg}$ ισορροπεί δεμένο στο άκρο αβαρούς και μη εκτατού νήματος μήκους L . Σώμα Σ_1 μάζας $m_1=0,1\text{kg}$ κινούμενο με ταχύτητα μέτρου $u_1=6\text{m/s}$ συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με το ακίνητο σώμα Σ_2 . Αν η κρούση είναι ακαριαία να υπολογίσετε :

Γ1. τις ταχύτητες των δύο σωμάτων μετά την κρούση.

$$v_1' = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} u_1 = -2\text{m/s}, v_2' = \frac{2m_1 u_1}{m_1 + m_2} = 4\text{m/s}$$

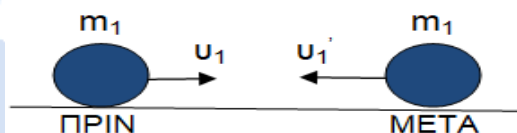
Γ2. την κινητική ενέργεια που μεταφέρθηκε από το σώμα Σ_1 στο σώμα Σ_2 στην διάρκεια της κρούσης.

$$K_2' = \frac{1}{2} m_2 v_2'^2 = 1,6\text{ J}$$

Γ3. το μέτρο της μεταβολής της ορμής του σώματος Σ_1 .

$$\overrightarrow{\Delta P_1} = \overrightarrow{P_1'} - \overrightarrow{P_1}, \text{ με (+) φορά προς τα αριστερά}$$

$$\Delta P_1 = P_1' - (-P_1) = P_1' + P_1 = m_1 |u_1'| + m_1 u_1 = 0,8\text{kg} \cdot \text{m/s}$$

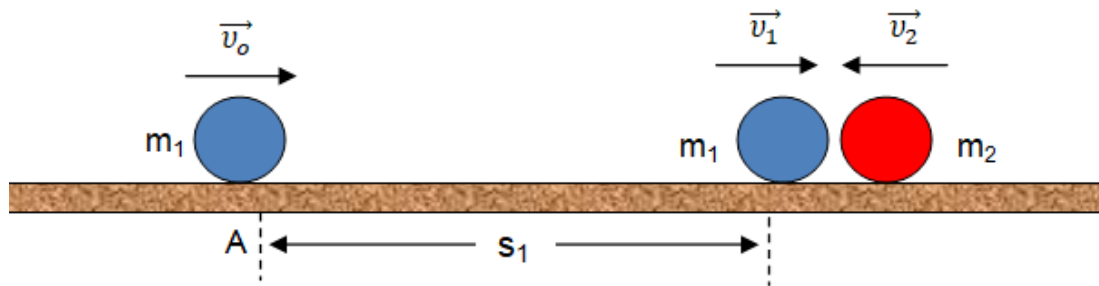

Γ4. το ύψος h που θα φθάσει το Σ_2 μετά την κρούση.

$$\text{ΑΔΜΕ: } \frac{1}{2} m_2 v_2'^2 + 0 = 0 + m_2 g h \rightarrow h = \frac{v_2'^2}{2g} = 0,8\text{m}$$

ΘΕΜΑ Δ

Σώμα Σ_1 μάζας $m_1 = 3\text{Kg}$ εκτοξεύεται από σημείο Α ενός οριζόντιου δαπέδου με ταχύτητα μέτρου $u_0 = 12\text{ m/s}$, όπως φαίνεται στο σχήμα. Το σώμα Σ_1 παρουσιάζει με το οριζόντιο δάπεδο συντελεστή τριβής ολίσθησης $\mu_1 = 0,2$ και αφού διανύσει διάστημα $S_1 = 11\text{m}$ συγκρούεται μετωπικά και πλαστικά με άλλο σώμα Σ_2 μάζας $m_2 = 2\text{Kg}$ το οποίο ακριβώς πριν από την κρούση κινείται προς αντίθετη κατεύθυνση ως προς το Σ_1 με ταχύτητα $u_2 = 5\text{m/s}$. Το συσσωμάτωμα που δημιουργείται από την κρούση ολισθαίνει στο οριζόντιο δάπεδο με συντελεστή τριβής μ και τελικά ακινητοποιείται.

Να υπολογίσετε:

Δ1. το μέτρο της ταχύτητας u_1 του σώματος Σ_1 πριν την κρούση.

Θ.Μ.Κ.Ε

$W_T = K_{\text{τελ.}} - K_{\text{αρχ.}}$

$$-T S_1 = \frac{1}{2} m_1 u_1^2 - \frac{1}{2} m_1 u_0^2 \quad \text{ή} \quad -\mu_1 m_1 g S_1 = \frac{1}{2} m_1 u_1^2 - \frac{1}{2} m_1 u_0^2 \quad \text{ή} \quad u_1 = 10 \text{ m/s}$$

Δ2. το μέτρο της ταχύτητας του συσσωματώματος μετά την κρούση.

Α.Δ.Ο

$$P_{\text{αρχ.}} = P_{\text{τελ.}} \rightarrow P_1 - P_2 = P_{\text{συσσ}} \rightarrow m_1 \cdot u_1 - m_2 \cdot u_2 = (m_1 + m_2) \cdot V_{\text{συσσ}} \rightarrow V_{\text{συσσ}} = 4 \text{ m/s}$$

Δ3. την απώλεια της μηχανικής ενέργειας του συστήματος των δύο σωμάτων εξαιτίας της κρούσης.

$$E_{\text{απ}} = K_{\text{αρχ.}} - K_{\text{τελ.}} = \frac{1}{2} m_1 u_1^2 + \frac{1}{2} m_2 u_2^2 - \frac{1}{2} (m_1 + m_2) V_{\text{συσσ}}^2 = 135 \text{ J}$$

Δ4. Το συνολικό ποσό θερμότητας που παράχθηκε από τη χρονική στιγμή που εκτοξεύτηκε το σώμα Σ_1 μέχρι τη χρονική στιγμή που ακινητοποιήθηκε το συσσωμάτωμα.

$$Q_{\text{ολ.}} = Q_1 + Q_{\text{κρούσης}} + Q_2$$

$$Q_1 = |w_{T_1}| = |-T_1 S_1| = |-\mu_1 m_1 g S_1| = 66 \text{ J}$$

$$Q_{\text{κρούσης}} = E_{\text{απ}} = 135 \text{ J}$$

$$Q_2 = |w_T| \rightarrow \text{ΘΜΚΕ} \rightarrow W_T = K_{\text{τελ.}} - K_{\text{αρχ.}} = -\frac{1}{2} (m_1 + m_2) V_{\text{συσσ}}^2 = -40 \text{ J} \rightarrow |w_T| = 40 \text{ J}$$

Επομένως:

$$Q_{\text{ολ.}} = Q_1 + Q_{\text{κρούσης}} + Q_2 = 241 \text{ J}$$